

Тақризи

мушовири илмӣ ба диссертасияи Масандов Ҷамшедҷон Ғуфроневич дар мавзун “Мукаммалгардонии технологӣ ва воситаҳои техникӣ ҳангоми истифодаи танзимкунандаҳои сабзиш дар токзор” барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) аз рӯйи ихтисоси 6D080600 – техникаи аграрӣ ва технология (6D080601 – технология ва васоити механикони кишоварзӣ)

Дар Тоҷикистон таъмин намудани аҳоли бо маводи ғизоӣ ва махсусан махсусан маводҳои сабзавотии тару тоза, яке аз масъалаҳои муҳим ба ҳисоб меравад. Зиёд кардани истеҳсоли маводҳои ғизоӣ дар шароити гузариш ба муносибатҳои иқтисодӣ бозаргонӣ ва босуръат зиёд шудани шумораи аҳоли дар ҷаҳон боз ҳам масъалаи ҳаёти ва рузмарра гардидааст. Бинобар ин зиёд намудани маҳсулоти кишоварзӣ тавасути истифодаи навъҳои навъи серҳосил ва мукаммалгардонии технологияи парвариши онҳо амалӣ гардонида шавад.

Дар байни зироатҳои кишоварзӣ ангур яке аз зироатҳои асосӣ ва даромаднокии соҳаи кишоварзӣ ба ҳисоб меравад. Дар солҳои охир масъалаҳои зиёд намудани истеҳсоли ангур ва таъмини аҳолии ҷумҳурӣ бо ин маҳсулот, яке аз масъалаҳои рузмарра мебошад. Дар даҳсолаи охир ба туфайли пешрафти химияи органикӣ ва биологӣ, микробиология ва физиологияи растанӣ дар таҷрибаи ангурпарварӣ усули пурсамараи истифодаи танзимкунандаи сабзиш мавқеи устувор пайдо кардааст.

Бо мақсади фароҳам овардани шароити сабзиши буттаҳои ток дар вақти пошдиҳии танзимкунандаи сабзиш дар токзор, онҳо бояд хушсифат бошанд ва низоми хӯшаҳои гули ангур дар девораи ҳавозаю сими он пурра кушода ҷойгир гардад ва имконияти боз ҳам босифат шудани он гардад. Аз тарафи дигар, буттаҳои ток дар мӯҳлати кӯтоҳи агротехникӣ коркард карда шаванд, баръакси ҳол ин ба пастшавии ҳосили ангури ток оварда мерасонад. Маҳсулнокии сохтори дорупошакҳои мавҷудбуда ва технологияи пошдиҳии он бениҳоят паст буда, ба зиёдшавии хароҷоти маҳлулҳои обии танзимкунандаи сабзиш мерасонад. Ба ғайр аз ин, истифодабарии насосҳои дастӣ қувваи зиёди қориро талаб менамояд, ки ин дар навбати худ хароҷоти пулиро молиро зиёд менамояд. Бинобар он, бо назардошти гуфтаҳои боло бояд чунин сохт ва конструкцияи таҷҳизоти дорупошакро пешниҳод намуд, ки норасоҳои зикршударо соқит намояд, яъне хушсифат пошидани маҳлули обии танзимкунандаи сабзиш, хароҷоти миқдори ками маҳлул ва маҳсулнокии баланди пошдиҳиро таъмин намояд. Ҳамин тавр зарурияти коркарди таҷҳизоти таҷрибавӣ барои дорупошак бо мақсади пошидани маҳлулҳои танзимкунандаи сабзиш ба миён омад, ки сохти мувофиқ ва нархи арзон дошта, пошдиҳии маҳлулро мувофиқи талаботи агротехникии буттаи ток иҷро намояд.

Аз ин лиҳоз, мукаммалгардонии сохтори таҷҳизот ба дорупошак ва технологияи пошдиҳии танзимкунандаи сабзиш, баҳри хуб намудани сифати

коркард бо мақсади баланд бардоштани ҳосилнокӣ ва сифати ангур масали бисёр мубрам мебошад.

Докторант Масаидов Чамшедҷон Ғуфронович дар давраи фаъолияти таҳқиқотиаш, бевосита дар интиҳоби мавзӯ, таҳияи барномаи корӣ ва нақшаи тақвими иҷроиши он, сатҳи омӯзиши мавзуи илмӣ интиҳобгардида аз тарафи олимони ватанӣ ва хориҷии дуру наздик бо истифода аз адабиёти илмӣ, гузоштани таҷрибаи саҳроӣ, гузаронидани мушоҳидаҳои муайян намуди сохт ва андозаҳои геометрию кинематикӣ барои пошдиҳии танзимкунандаи сабзиш ва таъсири онҳо ба маҳсулнокии ангур, саривақт гузаронидани чорабиниҳои агротехникии парвариши ангур, ҷаъовариҳои ҳосил, коркарди математикию омории натиҷаҳои илмӣ ба дастовардашуда, муайян намудани самаранокии иқтисодии параметрҳои танико-технологии таҷҳизоти пешкашшаванда ва ҳосилнокӣ ширкат намудааст.

Натиҷаи тадқиқотҳои илмӣ худро Масаидов Ҷ.Ғ. дар ҳисоботу мақолаҳои илмӣ ва дар ҷамбаст диссертатсияшро барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯи ихтисоси 6D080600 - техникаи аграрӣ ва технология шахсан тайёр ва пешниҳод намудааст.

Диссертатсияи докторант Масаидов Ҷ.Ғ. дар ҳаҷми 173 саҳифаи матнӣ компютери таҳия гардидааст. Дар асоси натиҷаҳои илмӣ ба даст овардааш 17 маводҳои илмӣ, аз ҷумла: 5 адад дар маҷаллаҳои тақризшавандаи КОА – назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, 1 мақолаи дар маҷаллаи байналмилалӣ сатҳи СКОПУС ва 7 мақола дар конференсияҳои илмӣ байналмиллалӣ ҷумҳуриявӣ ва 2 нахустпатент нашр намудааст. Инчунин 2 санади ҷорикунӣ оиди натиҷаҳои КИТ дар истехсолот ба даст овардааст.

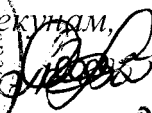
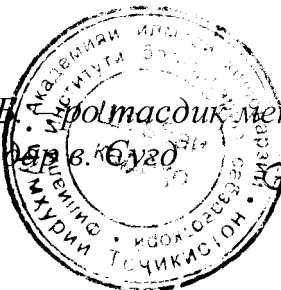
Ҳоло докторант Масаидов Ҷ.Ғ. дараҷаи зарурии корманди илмиро касб намудааст ва қобилияти мустақилона ташкилу гузаронидани таҳқиқотҳои илмиро дар соҳаи техникӣ ва технологӣ дошта, барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯи ихтисоси 6D080600 - техникаи аграрӣ ва технология (6D080601 – технология ва васоити механикони кишоварзӣ) сазовор мебошад.

*Доктори илмҳои техникӣ, сарҳодими
илмӣ Филиали Институти боғу тоқпарварӣ
ва сабзавоткорӣ АИКТ дар вилояти Суғд
(ФИБТС АИКТ дар в. Суғд)*



Буходуров Ш.Б.

*Имзои д.и.т. Буходуров Ш.Б. бо тасдиқ мекунам,
Мудирӣ ШК ФИБТС АИКТ дар в. Суғд*



Тусназарова Д.

20.09.2024